

P o s u d e k

doktorské disertační práce Mgr. Tomáše Jablonického

„Dějiny trestního práva v českých zemích v letech 1848 – 1989“.

Na necelých 159 stranách textu se autor pokusil podat výklad o vývoji trestního práva na území dnešní České republiky a to od poloviny 19. století do konce 80.tých let dvacátého století. Na první pohled je zřejmé, že je to úkol, který by si zasloužil rozsáhlejší zpracování, úkol nesnadný a jen těžko splnitelný ke spokojenosti jak autora, tak i posuzovatelů. Nutno ovšem říci, že na tuto obtížnost byl autor v samotném počátku svého doktorského studia upozorněn a bylo mu navrhováno jak zúžení tématu, tak i metoda zpracování, které by se zaměřila na analýzu kritických a významných událostí, které ovlivnily vývoj trestního práva v daném dlouhém období. Autor byl také několikrát upozorněn na to, že úlohou právní historie není jen popis vývoje, ale především analýza příčin, že si má klást nejen otázku **CO**, ale především **PROČ?** Nutno také uvést, že školitel neměl možnost zasáhnout kriticky do tvorby disertační práce a že jeho nabídka kritického posouzení dílčích výsledků byla autorem výslovně odmítnuta. Jinými slovy, výsledný text práce je pro školitele stejným překvapením jako pro případné posuzovatele.

Pokud jde o pojetí vlastní práce nutno autorovi přiznat mimořádný zájem o vývoj české trestněprávní vědy i osobnosti, které ji spoluvytvářely. Zvláště to platí o profesorech Kalábovi a Miříčkovi, méně již ostatních, např. o Storchovi či Solnařovi, Vybíralovi atd. Ostatně autor v tomto ohledu již publikoval úspěšné studie. Tento myšlenkový postup autora, postupovat ve výkladu o vývoji trestního práva komentářem o osobnostech či institucích, které tak či onak reprezentovaly trestněprávní vědu, ovšem vedl k opomenutí či spíše zúžení výkladu tam, kde je naopak nezbytné se věnovat problematice v celé šíři.

Takových příkladů je v práci mnoho, jen namátkou by bylo možné uvést jen stručnou zmínku o tzv. výpraskovém patentu, o zákonu na ochranu republiky, o válečné lichvě atd.

Zaměření autora jen na českou literaturu a vědu vedlo k opomenutí právní literatury rakouské a bohužel, autor v tomto ohledu nevyužil nabídku školitele, stejně jako současné české literatury historické, věnované rakouskému období vývoje trestního práva, včetně dopadů trestní persekuce na právní a státní vědomí českého obyvatelstva v II. polovině 19. století. Opomenuta je bohužel i produkce německé právnické fakulty v Praze.

Dalším rysem práce je, že úporná snaha popsat celý vývoj trestního práva vede k mosaičnosti práce, někdy až chaotickému míšení událostí, osob a institucí a naopak jen k výčtu norem a právních předpisů bez rozboru jejich obsahu. Leckdy také citace z literatury – kupř. v časopis Právník – nahrazují původní prameny.

Proto také nelze asi bez výhrad přijmout spíše popisný výklad o vývoji trestního práva v 50. letech a spíše absenci rozboru vězeňského systému jako součásti plánované persekuce nepřátel režimu, která byla nedílnou součástí trestního práva a politiky. Autor by jistě také měl uzavřít svou práci rozbohem změn a novelizací trestních kodexů po roce 1989.

Závěrem tedy konstatuji, že práci by prospělo její doplnění, přepracování v místech, které si to vyžadují. Jednotlivé kritické poznámky, kterých mám celou řadu, ponechávám v tomto posudku stranou.

V Praze dne 10. října 2013

Prof. JUDr. Dr.h.c.Karel Malý,DrSc.
školitel